

Otázka: Říše živočichové

Předmět: Biologie

Přidal(a): Dalibor

Charakteristika

Heterotrofní organismy

Živiny berou z jiných těl organismů

Růst/velikost je dána geneticky

Lokomoce (schopnost se pohybovat)

Životní funkce

Příjem a zpracování potravy... Potrava musí obsahovat základní živiny :

a)Tuky

b)Cukry

c)Bílkoviny

d)Vodu

e) Vitamíny

f) Stopové prvky

I. Trávicí soustavy

1) láčka

Jeden otvor přijímací a vylučovací zároveň (např. nezmar)

2) přijímací trubice

Přijímací otvor oddělen od vylučovacího ... různý stupeň dokonalostí

Nejdokonalejší: obratlovci - mají trávicí žlázy/v ústní dutině slinné žlázy

Funkce: příjem a zpracování potravy (zuby, jazyk, tvář = mechanické zpracování)

Tenké střevo = vstřebávání výživných látek a vylučování nestrávených zbytků

II. Dýchání

Přijímání kyslíku vede k oxidaci živin —> uvolňování energie + výdej CO₂

Přijímání kyslíku

- Celým povrchem těla (žížala)
- Vodní živočichové přijímají kyslík rozpuštěný ve vodě (získávají jej žábry, které jsou prokrvené a berou na sebe kyslík)
- Suchozemští dýchají:

a) vzdušnicemi = (hmyz) soustava trubiček, kyslík jde přímo k buňkám

b) plíce = (neznám princip, to si musíte zjistit)

III. Tělní tekutiny a jejich oběh

1) mimo buněčné tekutiny

Tvoří prostředí buňkám, je neustále doplňován

Přebytek je odveden mízními cévami

2) tekutiny uzavřené v cévách

Funkce: přenos látek, dýchacích plynů, vitamínů, atp...

Tělní tekutiny také udržují :

1. Stálou teplotu v těle
2. Stálý tlak + Ph
3. Obrannou schopnost organismu

IV. Obranné procesy živých soustav

1) Nespecifická imunita

Nepoškozená kůže, sliny, slzy, kyselé prostředí žaludku, sliznice, kys. prostředí na kůži

2) Specifická imunita

Schopnost organismu odolávat konkrétním cizorodým látkám

Imunitní systém = všechny systémy, které se podílejí na obraně organismu

Imunita =

1) Vrozená = od narození

2) získaná :

a) pasivní (do org. se vpraví látky s krátkodobým účinkem)

b) aktivní (do org. se vpraví oslabené viry/bakterie aby se si tělo vyrobilo vlastní protilátku)

Alergie = přehnaná reakce imunitního systému

V. Typy oběhových soustav

1) Oběhová soustava chybí

U jednobuň. A nižších živočichů (pláštěnky, žahavci)

Rozvod látek je difuzní (přelévání mezi stěnou těla a trávicí trubicí)

2) Uzavřená cévní soustava pro bezobratlé

Tvořena hřbetní a břišní cévou s příčnými spojkami v přední části

Není zde srdce —-) pohyb krve způsoben pohybem kožní svaloviny

Opačný směr toku , než u obratlovců

3) Uzavřena cévní soustava pro obratlovce

a) ryby (srdce = 1 předsíň + 1 komora)

Srdcem protéká neokysličená krev (tok: od ocasu k hlavě)

Ze srdce jde krev do žaber , kde je okysličená

b) Obojživelník (2 předsíně + 1 komora)

V komoře dochází k mísení okys. a neokys. Krve

2 tělní oběhy :

Malý plicní

Velký tělní

c) Plazi (2 předsíně + 1 komora s částečnou přepážkou)

d) ptáci a savci (2 předsíně + 2 komory)

VI. Vylučovací soustava

Udržuje stálost vnitřního prostředí = homeostázu

Souvislost s oběhovými soustavami =) odvádí zplodiny látkového metabolismu (odpadní látky)

1) nefridie (vylučovací orgán nižších živočichů)

a) Protonefridie

U ploštěnců

Tvořeno plaménkovými buňkami

b) Metanefridie

U bezobratlých živočichů

V každém článku kroužkovce

Trubicovitý tvar - vnitřní konec = obrvená nálevka

2) ledviny (u vyšších živočichů)

U obratlovců v bederní části podél páteře, fazolovitý tvar

Základ = malphigické tělíška

Rozmnožování

Základní podmínka existence

1) nepohlavní (u nižších živočichů)

Nezmar , korály , žáhavci

Mnoho typů , rodiče "naklonují" své potomky

2) pohlavní

Nový jedinec vzniká z pohlavních buněk (gamet)

= spermie a vajíčka

Gamety vznikají v gonádách(pohlavní žlázy)

Oplození = splynutí 2 gamet

Vzniká zygota → vzniká zárodek

Zygota= buňka s kompletní sadou chromozómů (u člověka Diploidní sada 2n)

Podle přítomností gonád rozeznáváme :

Hermafrodit(obojetníci- šnek/žížala) = samčí i samičí buňky

Gonochoristé = samčí nebo samičí

Řízení živočišného organismu

a) řízení hormonální

Řízení pomocí hormonů , které vylučují žlázy s vnitřní sekrecí(endokrinní) , hormony jdou do krve , na místo určení

Hormony fungují pomalu , ale mohou působit dlouhodobě

b) řízení nervové

Řízení pomocí nervové soustavy (zákl. stavební jednotka= neuron)

Rychlejší než hormonální(rychlost šíření v milisekundách)

Základní vlastnosti je dráždivost a schopnost odpovědět na podráždění (reflex)

Druhy reflexů

- Vrozené(nepodmíněné)= probíhají po stále stejných drahách

- Získané(podmíněné)= vytváří se nové spoje/ nové dráhy , opakováním se posilují a neopakováním se zapomínají

Typy nervových soustav

1)rozpýlená (žahavci)

Nervové buňky jsou v těle rozptýlené , navzájem spojené výběžky

2)provazcovitá (pláštěnky)

Nakupení nervových buněk do uzlin , které jsou v přední části těla

3)žebříčkovitá (kroužkovci)

4)trubicovitá (obratlovci)

Tvar trubice na hřbetní straně

GNS- centrální nervová soustava

-tvořena mozkem a míchou

PNS- periférní nervová soustava

-obvodové nervy + hlavové nervy

1. [Fylogeneze cévní soustavy - maturitní otázka z biologie](#)
2. [Vylučovací soustava živočichů a člověka](#)
3. [Evoluce orgánových soustav živočichů - oběhová soustava](#)